

LÜGEMIK

OKTOOBER 2022

KES ON
MEIE KOOLI
UUS HUVIJUHT?PRÄÄKSUGA
KÜKID JA
MUNA PÄHESUUR
INTERVJUU:
HELENA SAARJÕUŠÕUGA
ALANUD
SPORDIPÄEVABITURIENDID
VALLUTASID
KOOLI

LK 3

LK 4-5

LK 6-7

LK 9

LK 12

„Kõik on võimalik.”

2020. aastal lõpetas kõrgushüppaja Karmen Bruus Lähtel 9. klassi. Sel suvel krooniti ta U-20 vanuseklassi maailmameistriks.

Eugene'is peetud täiskasvanute kergejõustiku MM-il kordas ta rahvusrekordit ning kuni 18-aastaste maailma tiptulemust (1.96 m), saavutades 7. koha. Münchenis toimunud täiskasvanute EM-il jäi Karmen jagama 15. kohta.

Palju õnne suvel võidetud U-20 vanuseklassi maailmameistritiitli puhul! Millised tunded nüüd sügisel on seoses nii suure võiduga?

Suur aitäh! Eks ma ikkateletan seda võitu endale aeg-ajalt meelde, kuid ma ei saa sellesse kinni jääda. Järgneval hooajal ootavad mind ees juba uued olulised võistlused ja kõrgused. Tuleb seada järgmised eesmärgid ning nende jaoks korralikult ja hästi treenida.

Kuidas selline edu saavutada? Mis on Sinu saladus olnud?

Ega tegelikult jumingitsaladust ei ole. Nagu ikka, selline edu ei ole tulnud lühikese ajaga. Kõige selle taga on mitmete aastate pikkune treening ja vaev. Kindlasti toon välja oma treeneri Kersti Viru, kes on mind juba kümme aastat treeninud ning kes teeb oma tööd südamega ja täieliku pühendumusega. Ilma õige tree-

ninguta poleks ma nii kaugele jõudnud.

Millised on Su järgmised eesmärgid?

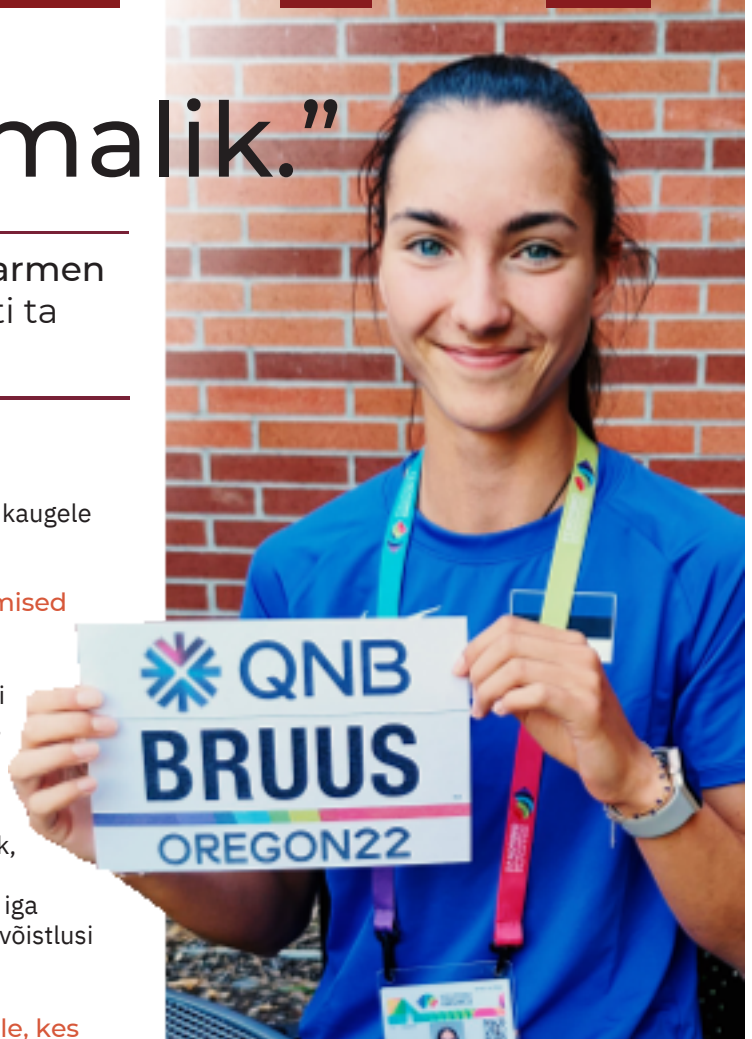
Hetkelpolemaendale mingeid numbrilisi eesmäärke seadnud, kuid kindlasti soovin Eestit esindada Pariisi olümpiamängudel 2024. aastal. Eesmärk, mida ma alati mees pean, on anda endast iga kord maksimum ning võistlusi nautida.

Mida soovivad lastele, kes unistavad tippsportlaseks saamisest?

Maarvan, et oluline on nautida protsessi. Mitte keskenduda tulemustele ja saavutustele, vaid just nautida selle spordiala tegemist, mis on sulle südamelähedane. Kindlasti tuleks mees pida, et kaotused on osa spordist. Sporti tehes tuleb paratamatult ette tagasilööke, kuid neist tuleb üle saada ning tugevamini edasi minna. Kõik on võimalik, tuleb vaid piisavalt tahta.

Kuidas meenutad kooliaastaid Lähte ÜGs?

Mõeldes tagasi põhikoolile, siis

Karmen Bruus Oregonis MMi debüüdi eel.

FOTO: JARMO JAGOMÄGI

tulevad mul esimesena meelde hirnsad *Cooper'i* testid, mida ma väga põlgasin. Mulle lihtsalt üldse ei meeldi pikalt ja aja peale joosta. Kui see minu eripära välja jätta, siis meenutan Lähte Ühisgümnaasiumit ikka hea sõnaga. Ühed kõige eredamad mälestused tundidest olid kindlasti ajalootunnid, mille õpetaja Laura Tamme suutis alati huvitavaks muuta. Ära ei saa unustada ka minu endist klassijuhatajat Henri Käärikut, kes kulutas tihti terve tunni meie murede ära kuulamiseks ning aitas alati nii, kui oskas.

Mida soovid Lügemiku lugejale?

Lügemikulugejale soovin jõudujajaksu oma unistuste täitmisel ning kindlat meelt!

SAAME TUTTAVAKS!

Kui Lügemiku toimetuse liige oleks loom, siis kes ja miks?

ANNE-LIIS TULSKII,

reporter ja peatoimetaja

Oleksin ämblik, sest siis ümbritseksid mind need inimesed, kes on julged ja väga omapärased.

SANDRA SIILBEK,
reporter ja fotograaf

Oleksin liblikas, sest siis ma saaksin olla teistest erinev ja värviline.

KARMEN PÄRNA, reporter

Oleksin oma koer, sest ta on vahel üsna laisk, kuid vahel on tal jälle palju energiat ja teeb kogu pere rõõmsaks, lisaks veel on ta lühike.

GETTER ANGERJAS, reporter

Kui mina oleks loom, siis ma tahaks olla üks sarvik, kuna nad on nii armsad, pehmed ja suudavad iga inimese tuju tõsta.

DAGMAR HENRIETTE LEVIN,
reporter ja fotograaf

Oleksin laiskloom, sest ma olen väga laisk.

KAISA KREELA, reporter

Oleksin nokkloom, sest sellisel juhul on minu ümber inimesed, keda ei huvita, milline ma välja näen, vaid see, milline ma iseloomult olen.

MAARJA-HANNA ULMAN, reporter
Oleksin kass, sest siis oleksid uinakud õigustatud.

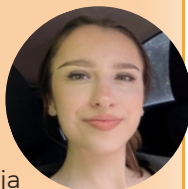
CÄROLYN KALDA, reporter

Oleksin tšintšilja, sest ma tahaksin olla sama armas, südamlilik ja aktiivne.

KÄDELIN LVOV, reporter

Oleksin must panter, sest pantri müstiline pilk tõmbab rohkelt tähelepanu, saaksin elada vihmametsas ja elu nautida.

Küljendaja: Timo Arbeiter. Juhendaja: Triin Nagel.

Viktoriini võitsid abiturientid

23. septembril esimese tunni ajal tähistasid gümnasistid Euroopa keeltepäeva. Sellel aastal lahendati viktoriini.

ANNE-LIIS TULSKII

Juba enam kui kümme aastat on meie koolis olnud traditsiooniks tähistada Euroopa keeltepäeva. Seda korraldavad võõrkeeletajad ning igal aastal on see olnud erineval kujul, nt eelmisel aastal toimus võõrkeelteteemaline orienteerumine. Sellel aastal oli keeltepäev viktoriini kujul, mida õpilased täitsid arvutis. Viktoriini täites ei võinud õpilased vastuseid internetist otsida. Igast klassist pidid tulema 4-liikmeline meeskond. Lisaks pidi iga meeskonnas olema ka saksa keele õppija. „Üllatavalt head tulemused olid, kuna küsimused olid rasked,” sõnas saksa keele õpetaja Varje Kaarde, kes jäi tulemustega väga rahule.

Euroopa keeltepäev

Tähistatakse 26. septembril. Euroopa keeltepäeva kuulutas välja Euroopa Nõukogu 6. detsembril 2001. Euroopa keeltepäeva lõpus, mille viis läbi Euroopa Nõukogu koostöös Euroopa Liiduga. Selle eesmärgiks on toetada keeleõpet kogu Euroopas.

Allikas: Wikipedia

Keeltepäeva viktoriini võitis 27 punktiga 12.ms ning meeskonda kuulusid Ragnar Lepik, Karolin Demidov, Gleb Volodtšenko ja Karoliine Maria Pihlapuu. „Oli raskeid küsimusi ning samas ka lihtsaid, aga võit tuli meile üllatusena,” sõnas Karolin Demidov. Teise koha sai 12.ts 26 punktiga ja kolmanda koha sai 10.ts 25 punktiga.

Veepealeminnesonennekõikeolulineohutus.Pildil4.b klass.

FOTO:MARIS PÄGEL

Neljandikud käisid Saadjärvel

15. septembril osalesid 4.klassid Jäaaja Keskuse õppeprogrammis „Järv elukeskkonnana: uuringud parvelt”.

Parvel avastati järve enamasti kui lihtsalt veekoguna – õpiti tundma järveelustiku eripära ning mõistma looduses toimivaid seoseid. Tutvuti kompassi ja kaardiga ning määrati ilmakaari. Õpiti, kuidas mõõta vee temperatuuri, vee sügavust ja selle läbipaistvust. Lisaks sisaldas programm veesistest ning kaldavees kasvavate taimede uurimist ning

leitudtaimi püüti töölehel väljatoodud taimedega kokku viia. Taimekonksu abil püüti järvest veesistest taimi ning kaldavee taimi vaadeldi parvelt. Kogu läbiviõetud materjali peale täideti grupitööna ka vastavaid töölehti. Lisaks oli õpilastel võimalus külastada Jäaaja Keskuse näitust.

Õpetajatest olid kaasas klassijuhatajad Maris Pagel ja Eve Leo. Õppekäik sai teoks tänu Keskonna Investeeringute Keskusele.

Autor: Maris Pagel,
4.b klassijuhataja

Huvijuht Kristi Saksing tunneb Lähtel sidet nii inimeste kui ka kogukonnaga

Septembrissai koolipere mitme inimese võrra rikkamaks. Nende hulka kuulub ka huvijuht Kristi Saksing, kelle peamiseks ülesandeks koolis on ürituste korraldamine. Kristi Saksing oli nõus vastama küsimustele, et lugejal avaneks võimalus tutvuda inimesega ameti taga.

KÜSIS ANNE-LIIS TULSKII

Miks on teie ametiks huvijuht?

Muloli keskkoolisväga tore huvijuht, tema soovitski mulle Viljandi Kultuurikolledžit (nüüd Viljandi Kultuuriakadeemia), sest seal õpetatakse seda eriala.

Miks tulite just Lähte Ühisgümnaasiumisse?

Tulin sellepärast, et siinoli pakumine kohe saada. Muidu vaatasin ka Tartu koole, aga kuna elan Äksis, siis tahtsin kodukohta kooli. See ei ole niisama kool, siin on side nii inimeste kui ka kogukonnaga.

Milline on teie seni eredaim hetk huvijuhina?

Maei tea, kas see nüüd eredaim hetk, aga ikkagi see äratundmisrõõm, et nad on minu inimesed ja tunnen ennast mõnes mõttes nagu kodus. Inimesed on mind omaks võtnud ja see on hea tunne tänapäeval, et sa kuulud kuhugi. Tunnen, et olen õiges kohas ja olen saanud juba üht teist õpilaste ja õpetajatega midagi teha ja senimaani on olnud see väga positiivne.

Mis teile enda töö juures kõige rohkem meeldib?

Maarvan, et saada inimeste ja nende lugudega tuttavaks. Tegelikult me oleme nii väike riik ja kõik on omavahel seotud ja lihtsalt see inimeste tundma-

õppimine, lugude rääkimine on minu jaoks kõige ägedam.

Kelleks te lapsena saada tahtsite?

Minuunistus lapsena oli saada kondiitriks, et teha palju kooke ja saiakesi, et siis neid hästi pal-ju süüa. Mulle meeldis see mõte, et saaks palju magusat süüa ja siia maani olen väga suur magu- sasõber.

Milline on teie jaoks ideaalne külmapiis?

Külmapiis minema tööle.

Praegu töötan huvijuhi ameti kõrvalt ka Jäaaja keskuses. Töötasin seitse aastat seal administ-raatorina ja nüüd jään kohviku poolele abiks. Seal on täiesti ta-valine, kui on nädalavahetused ja pühad, siis peab tööl olema. Seega pean ka nädalavahetusel vara ärkama. Tähtis on minu jaoks see, kui võin õhtuti mõel-da, et ei pea panema äratust pü- hapäevaks.

Mis raamatut te viimati lugesite ja kuidas see meeldis?

Fred Jüssist. Vikerraadios on selline saade nagu „Õöülikool” ja selle põhjal on raamat koostatud tema intervjuudest. Fred Jüssi on mulle alati meeldinud, sest ta räägib inimeseks olemiseks ning kõigest sellest, millel meie elu põhineb. Ma olen tema filosoofia ja meelega väga

Kristi Saksing Äksi segakoori väljasõidul Richard Sagritsa talumuuseumisse. Kristi on pildil koos Simson von Seakylli „Alice ja Aada” taiesega.

FOTO: KAJA RANDVIIR

nõus, sest minul on ka keeruline selle kiiruse ja infoga kaasa minemisega. Olen pigem rahulik ja vaatlev ning meeldib loomulikkus ja looduslähe- dus. See raamat annabki mulle sellise rahutunde.

Millisena ja kus kohas näete ennast viie aasta pärast?

Loodan, et olenendiselt Lähte Ühisgümnaasiumi kollektiivis ja meil on uus koolimaja. Saan selle uue majaga midagi uut teha, leida uusi lahendusi ja võimalusi. Praegune aula on väga väike, raske on ära mahutada inimesi, kes tulevad oma lapsi vaatama. Loodan, et saaks ruumi, avarust ja kõike juurde, et siis saavad minu ideed ka rohkem laiali minna.

Kui teil oleks ajamasin, kas läheksite ajas tagasi või edasi?

Ma olensentimentaalne inimene ja samas ka optimist. Mulle meeldib olla natuke kurb, kui on vaja, aga tunnen küll, et ei ela õigel ajal. Hea meelega läheksin ajas natuke tagasi, võib olla 30ndatesse. Võib olla isegi 50ndatesse ja 60ndatesse, see oli aeg, kui tuli rock'n'roll ning kõik oli nii uus ja äge.

Kes on olnud teie suurimaks eeskujuks?

Ikkaminuema, keson õppinudeesti filoloogiat ja töötanud nii raamatukoguhoidjana, eesti keele ja kirjanduse õpetajana kui ka huvijuhina. Ta on selline ellujääja, neli last üles kasvatatud keerulistel üheksakümnnendatel ja tollased talutööd kõik veel lisaks.

Prääksuga kükid, mälumäng ja muna pähe

Selleaastane rebaste ristimise toimus 20. ja 21. septembril. Teemaks valisid 12. klassi õpilased 80. aastate aeroobika. Kaks päeva käidi koolisvärvilistedresside, trikoode, retuuside, säärrikute ja muu sellisega, täites jumalate poolt antavaid ülesandeid.

Nädal enne said värsked küm-nendikud infotunnil teada, et oma jumalale on vaja meisterda – da kaart koos isetehtud luuletusega, leida mõni tore kingitus ja teha silt, näitamaks, kelle rebane ollakse. Sellest aga kaheteistküm-nendikele veel ei piisanud, sest anti teada, et klassiga on nädala jooksul vaja valmis saada ka luuletus, laul, tantsunumber ning üllatusesinemine. Eelnevalt mainitud ülesanded valmistasid

rebastele pigem peavalu kui lusti ning asjad lükati kuni viimasele edasi.

Ristimise esimene suurem ülesanne toimus juba reedel, kui rebastel tuli kooli ees anda vanne. Selleks kästi põlvitada maha ning asetada parem käsi südamele. Köva ja külma asfaldi tõttu oleks sellel hetkel soovinud, et vanne oleks olnud poole lühem. Esimesel täispikal ristimise päeval koguti rebased kokku 7:55. Lisaks kodus selga pandud kostüümidele saadi endale jumalate poolt ka markeritega kehamaalinguid ning spreidega juuksed värviliseks. Tegemata ei jäänud ka traditsioonilised prääksuga kükid. 12. klassid hoolitsesid selle eest, et ka hominikusoogi vahele jätnud rebased midagi hamba alla saaksid. Välimuselt polnud nende pakutav söök väga isuäratav. Toidu täpne koostis jäigi küm-nendikel välja selgitamata, kuid arvati, et seal võis olla mais, peet ja ohtralt küüslauku. Peale selle said puh-taks ka rebaste hambad, mida pesti isetehtud hambapastaga – määrõika ja sinepi seguga.

Pikkadel vahetundidel pidid rebased jällegi kogunema kooli ette, et mängida seltskonnamänge. Kahe päeva jooksul võeti kavas kahe inimese vahel õhupalli löhkumine, meeskonnatöö ülesanded, mängud ja muidugi veel kükke. Pea iga vahetund lõppes sõnaga „VÕIMLEMA!“, mille peale pidid rebased võtma sisse neile eelne-

valt jumala poolt antud joogapooši.

Ka söögivahetund ei möödunud päris tavaliselt, sest süüa ei saanud enne, kui kõlanud oli söögipalve, kuid seda ei saanud lugema hakata enne, kui kohale olid jõudnud kõik abiturientid. Lauas istuda ja oodata, nähes sööki enda ees, ei olnud üldse nii kerge, kui võiks arvata. Kui lõpuks peale kõiki protseduure söödud sai, pidid rebased lisaks enda lauale ära koristama ka oma jumala laua.

Esimesel õhtul kogunesid 10. ja 12. klassid aulasse, kus toimus „Kuldvillak“. Küsimusi võis mängu tabelist leida seinast seinale. Peale „Kuldvillakut“ oli aeg klassidevahelisteks esinemisteks. Kummalgi klassil polnud soovi esimesena alustada ning seetõttu otsustati aususe mõttes teha kivi-paber-käärid. 10. ts klassi võidu järel otsustati, et esimesena näitab talenti 10. ms klass. Kuna aega kogu kava harjutamiseks nädalast siiski ei piisanud, toodi lavale neljast etteastest vaid luuletus ja tantsunumber. Ka paralleelklass oleks soovinud rohkem aega harjutamiseks, sest nende kavassee mahtus samuti vaid kaks numbrit – luuletus ja tants. Teisel päeval läks edasi sama trall – hominikune kogunemine, mängud ja võistlused pikkadel vahetundidel ning vanne söögivahetunnil.

Fakte rebaste ristimise traditsioonist

1 Rebaste ristimine sai alguses siis, kui Gustav Adolf II lõi Tartu Ülikooli aastal 1632 ning võttis vastu ka vastuvõtuseremoonia. Selle aja vastuvõtuseremoonia (rebaste ristimine) oli lõbus koosviibimine ning naerdi uustulnukate üle.

2 Uute tudengite riietused olid kent-sakad, nagu tõmmati märja lapiga üle, kallati vett kaela ja pandi suhu seakihvad, mis olid sellel ajal levinud ristimisvõtte. Lõheks raputas, dekadid n-ö rebastele "keelele" soola ja kallid pane veini.

3 Kuninganna Kristiina keelustas sellise vastuvõtuseremoonia ära 1651. aastal, kuid keeld hakkas kehtima alles 1694. aastal.

4 Tartu Ülikooli taasavamisel 19. sajandil taastus rebaste kombestik. Korporatsioonid kõige noorem liige kandis terve aasta vältel musta tekli ning teda dresseeriti sellel ajal. Toimus ka möögaatsereemoonia, mille käigus andis rebane vande ja sai korporatsiooni mütsi endale ning oli korporatsiooni täisväärtuslik liige.

5 1945. aastal keelati korporatsioonid ära, kuid Eesti tudengid säilitasid rebaste ristimise selle tava, et peale katse läbimist anti rebasele värviline tekkel. Tartu ülikoolis oli tekli värviks sini-punane-valge. Põllumajandusülikoolis (praegu Eesti Maaülikool) anti rohe-must-kollane tekkel.

6 Igal teaduskonnal kujunesid välja oma kohad ja tavad rebaste ristimiseks. Filolooge ristiti F. J. Wiedemanni paksu saksa-eesti sõnaraamatuga. Geograafid sõitsid linnast välja ja rebased pidid tegema keerukaid füüsikakatseid. Ajakirjandusõpilasi ristiti peeglga – see oli omamoodi austusavaldus osakonna asutajale ajakirjandusprofessor Juhan Peeglile. Veterinaaridel oli kombeks stiilipidu.

7 Komme uusi õppureid igati testida levis ülikoolidest keskkoolidesse 1980. aastatel.

Koostas: Anne-Liis TulsikiiAliikas: BERTA ehk Eesti Rahvakalendri

REBAST

Tähtpäevade Andmebaas

ristimine

Kõige rohkem ootusärevust tekitas muidugi ristimise viimane õhtu. Kuigi rebaste read olid võrreldes päevase ajaga hõrenenud, ei lasknud jumalad end sellest heidutada ja kõik kohal olevad kümnendikud said siiski ülesandeid teha. Esimese asjana pandi klassid taaskord omava-helistesse võistlustesse. Toimus auto lükkamine ja teatevõistlus. Kumbki klass auto lükkamise ülesandega lõplikult rahule ei jäänud, sest autos olid otsustasid ülesande raskendamiseks ka vahel pidurit vajutada. Kui võistlused olid lõppenud, sai tehtud ka koostööülesanne, kus kätest kinni hoides pidi läbi ro-nima üksteise jalge vahelt.

Seejärel hakati valmistuma päeva põhiosaks – silmad kinni takistusrajaks. Eelnevalt paluti rebastel kodust kaasa võtta ujumisprillid, mille sisse topiti

vatipadjad, et silmad kinni katta. Kellel ujumisprillid puudusid, said silmade katmiseks riidetükid. Rebastele valmistas hirmu aga see, et jumalad olid oma riiete kaitseks ümber pannud prügikotid ja kätte kummikindad, kuid rebastele ühtegi kaitseriidetust ei antud. Rebased said veelkord lugeda vannet, misjärel löödi kõigile pähe muna ning puistati peale jahu. Nii võiski alata takistusraja läbimine. Kuna rebaste nägemismeel oli kadunud, said nad usaldada vaid jumalat või oma teisi meeli.

Rajal olles juhtis jumal rebast astuma üle ning roomama läbi takistuste, mida tegelikult enamas ei eksisteerinud. Vahel sai püherdada ka pesuvahendis ja liivas. Järelejäänud hommikusöögi

seest pidi üles leidma võtme, mida tegelikkuses samuti seal polnud. Mustaks saanud käed paluti puhtaks pühkida teise rebaste riietesse. Peale end mäest alla Palalinna rullimist pidi ära jooma paar lonksu tomatimahla. Terve raja vältel jõudis juustesse veel mõni muna, kuid ka männiokkaid ja liiva, mille mahapesemine võttis üksjagu aega. Palalinna mäest üles sai mindud nii püsti, joostes, põlvili kui ka roomates. Raja lõpetas väikesest künkast alla laskmine.

FOTOD: GLEB VOLODTSZENKO

Kuidas sai Teist sotsiaalpedagoog?

Inimene teeb plaane, aga Jumal naerab! Nii oligi, mina plaanisin, aga mind kutsuti haiglast erikooli. Ja väljakutse oli see täiega.

Miks töötate just Lähte Ühisgümnaasiumis?

Erikoolist läksinerakoolija kuna see oli asenduskoht, siis liikusingi edasi Lähtele. Muide, vahepalaks, peale teist klassi viibisin korvpallilaagris Lähtel, õpetaja Iivi käe all. Elu esimene disko toimus siin aulast ja siin jäi silma elu esimene ilus poiss, aga vot nime ei mäleta!

Mis on Teie ameti head küljed?

Heakülg on ikka see, et saab suunata ja toetada lapsi. Samuti tuleb ette, kui lapsi ka läbi lastekaitsetöötaja tuleb aidata.

Mis on Teie ameti pahupooled?

Pahupooli on mitmeid. Vahel tuleb kõva häält teha ja see ei ole kõige meeldivam osa muidugi. Aga on õpilasi, kellele räägid ja räägid ja kui sa oled seda teinud nii seitse korda, lausa neli aastat ja ikka aru ei saa, siis... Muidugi hääletoon sõltub probleemist ikka.

Väga aktuaalne teema on igasugused riidatavad, röhutan ka- sutatakse, mitte proovitakse. Kurb on näha mokatubaka ja/ või e-sigareti sõltuvuses olevaid õpilasi. Lapsevanema kohus on eelkõige märgata ja sekkuda. Siin majas sekkun muidugi mina ja on õnneks kolleege, kes ka silmad avatud hoiavad ja sekkuvad. Muide, iga täiskasvanu kohus on sekkuda, eriti alaealiste puhul! Minu jaoks on eriti rõve, kui noor tütarlaps neid asju tarbib, jah, sõna rõve on siinkohal kõige täpsem.

Karjääri jooksul olete palju noortega kokku puutunud. Kuidas on see Teid inimesena muutnud?

Oma töötatudaastate jooksul olen näinud just elude pahupoolt, kui töötasin 17 aastat haiglas, kohtus, selle kõrvalt laste turvakodus ja erikoolis.

HELENA SAAR:

Me ei saa muuta tu kui saame sättida. R et jõuda soovitud si

Igaskoolison (või vähemalt peaks olema) sotsiaalpedagoog, kelle peamiseks ülesandeks on tegeleda laste ja noortega, kes vajavad abi ja tuge. Ülevaade sellest, mis ja kuidas koolis toimub, on sotsiaalpedagoogil kindlasti üpris hea. Oma ametit, ennast ja ka selle sügise uut rolli koolis tutvustab Lügemiku lugejale Helena Saar.

KÜSIS MAARJA-HANNA ULMAN

Külastaja nokamütsil.

FOTO: ERAKOGU

Nende ametite puhul oli ja on palju kurbust ja valu. Eriti kui asju juhtub ja toimub noortega, kes pole veel elada saanudki. Kas see on minule jätnud jälje? Muidugi on. Kas inimesena see on mind muutnud? Kindlasti. Olen rohkem näinud, olen rohkem olnud kaasatud, olen rohkem olnud lahenduste juures kui mõni teine.

Milliseid murekohti märkate noorte juures?

Tänapäeva teinesuur murekoht on nutisõltuvus. Kõik sellega kaasnev, nii vaimsele kui ka füüsilisele, avaldub ca kümne aastat pärast alles. Põlvkond, kes minevatele peaks pensioni maksma hakkama, on juba ise haige, täna maksame meie nende arstidele laekunud kulusid juba. Mõtleme koht, kas pole? Siin pean silmas üldist pilti Eestis.

Mida saaksid lapsevanemad teha, et lapsed käituksid sotsiaalselt sobivalt?

Lapsevanemadsaavad palju ära teha, siis kui neil on oskused ja/ või tahe. Kui neil endi elu oleks korras ja lastega tegelemiseks jääks rohkem aega, oleks see suureks abiks laste vaimsele tervisele. Täna on paljudel mõtlemine, et lapsel on kodu, söök,

e suunda, ma purjeid, märki!“

riie seljas jasee ongilapsevanema kohustus, paraku seekohustuste nimekiri on hulgapikem. Lapsevanem peab tundmahuvi, kus jakellegatema laps on, millega ta tegeleb ja kui selgub, et tegeleb valede asjadega, siis võtab aega ja mõtleb, mison valesti läinud, mida saab veel muuta/päästa!

Millised on olnud seni suurimad õnnestumised tööalaselt? Kas on mingi

kindel olukord?

Õnnestumised on kõik need päevad, kui laps terveks jõuab kooli ja koju tagasi. Nii enda kui ka kõik need 500 pluss last siin Lähdel. Samuti on hea tunde tekitanud need olukorrad, kus mõnda n-ö venivillemit oled reaalset kätte otsas lõpusirgele vedanud ja ta saab oma tunnistuse lõpuaktusel kätte. Samuti kui olen saanud laste omavahelisi lahkkelisid klattida, just eelmisel nädalal nägin 5. klassi tüdrukuid, kes on omavahel sõbralikumad ja suhtlevad rohkem kui eelnevatel aastatel. Tõsi- selt oli hea meel seda näha ja ütlesin ka seda neile!

Olete sellest aastast klassijuhataja. Kuidas onsenimuljed?

Oojaa, jõuame esimese punktini tagasi, inimene teeb plaane... Jah, mul oli kaks-kolm päeva aega mõtlemiseks ning sain aru, et väljakutse leidis mind taas. Ja nüüd on mul 11.ms ehk Minu Suslikud!

„Põlvkond, kes minuealistele peaks pensioni maksma hakkama, on juba praegu haige ja täna maksame meie nende arstikulusid kinni.“

Mida ootate selle osas? Mis eesmärgid Teil klassilejaendale seatud on?

Oma suslikuid kuulata, suunata, toetada. Mis mulle ei sobi, on valetamine, vingumine ja õelutsemine.

Kelleks Te väiksena saada tahtsite?

Varajases nooruses oli arsti elukutse teemaks, sest oma suved veetsin ma alati vanaemaga haiglas tööl kaasas olles. Mõeldes, kuidas ma opereerisin kalakesi ja konnakesi, siis äkki oleksin võinud ki- rurg olla.

Teine amet, mida mäletan, oli õpetaja. Oi, kui-

Liimala rannas. FOTO: ERAKOGU

das ma märkisin puudujaid ja vehkisin kaardikepiga peegli ees ja mingil hetkel, kui sain oma tahvli ja kriidid, no siis olin juba vanempedagoog valmis.

Hilisemas ajas oli soov advokaadiks saada, aga kui sain aru, et tuleb kaitsta ka vägistajaid ja lastepilastajaid, siis jäi see asi katki ning asusin õppima eriala, kus tuli kaitsta ja aidata just neid kannatanuid.

Kes või mis Teid inspireerib? Miks?

Inspiratsiooni saab inimene erinevatest asjadest. Lihtsast jalu- tuskäigust, teatrist, muusikast, ka vaikuses viibimisest. Nii on ka minuga, kuidas kunagi ja kus

iganes, sellist kindlat inimest ja asja ei ole.

Kuidas Teie sõbrad teid kirjeldaksid?

Sõbrad küsisin, kuidas te mind kirjeldate, ja vastused olid järgmised: „Otse- kohene, julge, spontaanne, sä- rtsakas, valjuhäälnne. Inimene, kes ei kooguta massidega kaasa ja silmaklappe ei ole ees. See, kes on alati seisnud nõrgemate eest. Esmalt on kohati mulje, et üleolev, aga tundma õppides sõbralik ja abivalmis. Ärritub valetamise peale ja kui õigusta- takse keelatud ja lauslollust.“

Ise ma lisaksin juurde, et vanusega olen hakanud valima mis iganes teemaga seoses.

Milline on Teie ideaalne pühapäev?

Sõltub, sest pühapäevad on ka erinevad, vahest tõusen, sاران ja lähen matkama. Vahest olen nii kerra tõmmanud ja ei taha voodist väljagi tulla.

Millised on Teie hobid?

Liikuda, liikuda. Sellest sügisest alustasin Tartu Naiste Kicpoksi Akadeemias treeningutega. Ja muidugi reisimine, kõige kau- gem koht hetkel on Tansaania, Sansibari saar olnud.

Kus näete end viie aasta pärast?

Üks kolleeg ütles selle küsimu- se peale, et ma olen viie aasta pärast riigikogus. Ma ise nii ei arva, mul ei ole tahtmist selle tsirkusega seal ühineda. Meil siin on oma tsirkus.

Mida soovite Lähte Ühisgümnaasiumi õpilastele ja Lügemiku lugejatele?

Poistele olen aastaid rääkinud, aga kehtib kõigi kohta: mis iga- nes keelatud või rumalust sa teed, julge ka tunnistada tehtut! Me kõik eksime, läbi selle me õpi- megi. Meie, täiskasvanud, pea- megi sekkuma, et noore inimese eksimused liiga hulluks ei lähe. Olge sõbralikud, ärge vassige, ärge õigustage oma valet tegu, sellega kaugele ei purjeta! Me ei saa muuta tuule suunda, kuid me saame sättida oma purjeid, et jõuda soovitud sihtmärki!

4. oktoobril toimus Lähte kooli I kooliastme heategevuslik sügislaat. Õpilaste hääletuse tulemusena otsustati saadav müügitulu annetada Tartu loomade varjupaigale. Õpilased said laadatuluna kokku 814 eurot.

I KOOLIASTME ÕPETAJAD

Laadapäeval sadas vihma ja see tõttu toimus müük C-korpuse fuajees. Kokku oli 45 müüjat, nende hulgas mõned õpetajad ja kooli huvijuht. Laat algas suure saginaga ja juba poole tunni nurga oli enamus kaubast ostja leidnud. Müügil olid aiasaadused, hoidised, leib, õunamahl, pärnaõied, jõhvikad, lilled ja palju erinevaid küpsetisi. Kõige populaarsem müügilett oli see, kus valmistati õunamahlast terve vislikku limonaadi. Seal oli lausa järjekord müüjatele ja ostjatele! Uus laat on juba aasta pärast sügisel. Kohtumiseni!

Sügislaadal koguti raha koduta loomadele

Vihmasaju tõttu toimus laat C-korpuse fuajees.

FOTOD: ERAKOGU

Muffinid, vahvlid, purgikoogid – õpilaslaatade klassika.

Üheteistkümnendikud käisid parlamendis

30. septembristkuni 3. oktoobrini olid meie kooli üheteistkümnendikud **Karl-Marten Kütt**, **Luise Järve** ja **Dagmar Henriette Levin** ning sel suvel meie gümnaasiumi lõpetanud **Liisa Järve** Mudel-Euroopa Parlamendi (MEP) 17. sessioonil Tallinnas.

KARL-MARTENKÜTT II.t

Mudel-Euroopa

Parlament on SA Mudel-Eesti korraldatav Euroopa Parlamendi töö matkeüritus. Sel aastal oli esindatud seitse komisjoni: sotsiaalkomisjon, väliskomisjon, regionaalarengu komisjon, naiste õiguste komisjon, tarbijakaitsekomisjon ja tervishoiukomisjon. Esmisel päeval tutvuti sessiooni teemadega, viidi läbi meeskonnatöö harjutusi ja ajurünnakuid.

Teisel päeval toimusid aru-

telud komisjonides valminud probleemklauslitele lahenduste leidmiseks. Komisjonidele andsid nõu külalised, näiteks külastasid tervishoiukomisjoni endine tervise- ja tööminister Tanel Kiik ja Tervise Arengu Instituudist Anneli Sammel. Tanel Kiik oli pettunud, et üritustel on alkoholi tarbimine normaliseeritud, kuid samas märkis, et on ise väga suur alkoholivaba õlle fänn.

Kolmandal päeval viimistleti resolutsioone, esitati faktiküsimusi ning muudatusettepane-

MEP tervishoiukomisjon Tanel Kiige ja Anneli Sammeliga.

FOTO: ERAKOGU

kuid. Üritus kulmineerus Riigikogus, kus pidas kõne spiiker Jüri Ratas, misjärel komisjonid kaitsevad valminud resolutsioone parlamendi ees. Osalejad said palju tutvuseid üle Eesti ning hindamatu kogemuse.

29. septembril toimus 4.–12. klasside spordipäev. Pärast kahte ainetundi koguneti spordihoone ette ning kui ka meeleolukas jõuetendus oli vaadatud, algas juba tavaks saanud klassidevaheline mõõduvõtmine.

KARMEN PÄRNA

Spordipäeva alustati traditsioonilise avamisega spordihoone es, kuid sel korral oli osa sellest üllatus. 11. klassi projektitöö raames näitas oma sportlikku vormi kogu kooliperele 11.t õpilane Kirill Smuglin. Ta tegi erinevaid harjutusi sangpommidega, painutas suuri naelu, lõi käega naelu läbi laua ning tõstis õpilase ühe käega enda pea kohale. Kogu šou vaimustas publikut väga ning väiksemad õpilased lausa tunglesid, et painutatud naelu endale saada. Kirill lõpetas oma etteaste lootusega, et see innustab ka teisi tegelema spordiga. „Jõutrenn aitab olla terve, arendada dissipliini, kontrollida enda emotsioone ning arendab jõudu ja vastupidavust, mis on väga kasulik terve elu jaoks. Loodan, et selline vanade atleetide treening muutub nüüd Lähte koolis populaarsemaks,” kommenteeris oma esinemist Kirill.

„Kogu šou vaimustas publikut väga ning väiksemad õpilased lausa tunglesid, et painutatud naelu endale saada.”

“

Tiivustatuna Kirillist ja tema atleetlikest võimetest liikusid kõik klassid edasi pendelteatejooksuks staadionile, igast klassist pidi osalema 12-liikmeline meeskond. Tegemist oli klassidevahelise võistlusega ning omavahel võistlesid kooliastmed. Spordipäeval oli kokku üheksa erinevat ala: käte kõverdamine rippes (poisid) ja ripp-toenglamangust (tüdrukud), korvpalli vabavise, topispallivise kahe käega alt, paigalt kau-

Spordipäev algas muljetavaldava jõušouga ja jätkus hea vungiga

Kirill tegemas sangpommiga trikke.

Spordipäeva peamine eesmärk on ikka see, et koolipere saaks sportlikult ja lõbusalt aega värskes õhus.

2 X FOTO: ALANDRA ONKEL

gushüpe, jooks ümber Palalinna järve, võrkpalliserv (7.–12. klass) ja võrkpalli pallivise üle võrgu (4.–6. klass), minitsepeliini vise korvi, frisbivise läbi (olümpia)rõngaste, teatevõistlus.

Algklasside spordipäeval satust fotograaf peale ka käesurumisevõistlusele.

FOTO: ANCHELA SAVOLAINEN

4.a klassi õpilase Martin Mängli muljed spordipäevast olid head ning ta jäi päevaga rahule. „Mulje on hea, aga korraks valutab jalg, aga muidu mulle meeldis,” sõnas Martin. Ka kehalisekasvatuse õpetaja ja 4.b klassijuhataja Maris Pageli arvates õnnestus spordipäeval suures pildis kõik. „Käisin sel aastal esimest korda ka ise klassijuhatajana klassiga kaasas. Tun- dus, et alad olid mitmekülgsemad ja õpilased said näidata oma osavust ja täpsust. Usun, et spordipäev liidab klassi ja ka kogu kooli,” kommenteeris õpetaja Pagel. Lisaks oli õpetaja meelest oluline, et kõik kooliastmed saaksid teha midagi ühiselt ning ta loodab, et järgmisel aastal õnnestub teha spordipäeva koos algklassidega. Võistluse tulemused: 4.a klassi arvestuses sai esikoha 6.b klass 47 punktiga, järgnesid 5.b 42 punktiga ja 4.b 37 punktiga. Kolmandas kooliastmes võitis 9.a klass 54 punktiga, teise koha saavutas 8.a klass 47 punktiga ja kolmanda koha 9.b klass 45 punktiga. Gümnaasistide hulgas said võidurõõmu ja kringlit maitsta 10.ts õpilased, kes said 47 punkti, järgnesid 11.t 46 punktiga ja kolmandaks sai 12.ts klass 43 punktiga.

15. septembril Elvas toimunud Tartumaa 7.–9. klasside jalgpalli meistrivõistlustel võitis Lähete kooli tiim Elva ja Ülenurme gümnaasiumide mängijaid ning saavutas esikoha. Võistkonda kuulusid Hendrik Visk, Keiro Ainsoo, Joosep Lille, Jaan Armi, Madis Armi, Hendrik Sulg, Kristjan Täär, Karli Vilt. Treener Rauno Laumets.

FOTO: RAUNO LAUMETS

30. septembril toimus Lähel traditsiooniline maakondlik murdmaateatejooks, kus meie õpilasi saatis edu. 3.-5. kl võistkond sai V koha kümne võistkonna hulgest, 6.-7. kl tiim VI koha üheksa võistkonna seast, 8.-9. kl jooksjad said teise koha kuue tiimi seast ning 10.-12. kl tiim võitis, edestades kaht võistkonda. Pildil 8.-9. kl jooksutiim.

FOTO: ERAKOGU

Võistkondadesse kuulusid Dioore Lille, Gloria Pent, Marti Olo, Rasmus Kerro, Maret Saliste, Markkus Soikonen, Kaisa Täär, Johannes Visk, Grethe Kuldmae, Siim Kaasik, Heleri Heinlo, Kerdo Suvi, Eliisabet Rooma, Henri Tarv, Loreene Lille, Elisabet Lohman, Madis Armi, Meribel Ojaviir, Sander Alekand, Mirjam Nirk, Jaan Armi, Mariann Torim, Hendrik Visk, Roland Täär, Nele Liis Salumets, Kermo Tarv, Kättriin Palm.

24. septembril toimunud Tartumaa Kodutütarde ja Noorte kotkaste matkamängul Kavilda 2022 saavutas võistkond „Karupüksid“ tüdrukute arvestuses 2. koha. Võistkonda kuulusid Meena Arak, Marleen Kirs, Grethe Kuldmae, Deliisa Savolainen.

FOTO: ERAKOGU

Sellise koguse prügi korjasid 5. klassid 23. septembri klassijuhatajatunni ajal kooli lähikümbrusest.

FOTO: KRISTI SAKSING

26. augustil avati Lähete jääväljak. Vallavanem Jarno Laur kutus väljaku avalöögiks väljakule Lähete Ühisgümnaasiumi direktori Üllar Loksi, Tartu Valla Spordikooli direktori Agu Laasi ja ehitaja Trev-2 Grupp esindaja Andro Aaviku.

FOTO: SIIM TIIRIK

Algklassiõpilased osalesid 16. septembril maailmakoristuspäeval.

FOTO: ERAKOGU

22. septembril Ülenurmes toimunud Tartumaa koolide karikavõistlustel kergejõustikus sai Lähte võistkond gümnaasiumide arvestuses 3. ja põhikoolide arvestuses 4. koha. Lisaks said meie tublid sportlased mitmeid individuaalseid esikolmiku kohti.

FOTO: ERAKOGU

29. septembril käisid algklassiõpilased vaatamas Rakvere teatri etendust „Sirli, Siim ja saladused”. Lavastus põhines Andrus Kiviräha tuntud lasteraamatul ja rääkis eelkõige laste unistustest. Õpilastele etendus meeldis ning pärast teatrit külastati Rakvere vallimäge, kus nauditi uhkeid vaateid linnuse ümber ning käidi oma silmaga tarvast kaemas.

FOTO: RITA SVJATSKAJA

6. oktoobril käisid 10. ja 11. klassid traditsioonilisel õppereisil Vargamäel. Lisaks giidituurile, kus õpilased said rohkem teada Tammsaare elust ja loomingust ning raamatust „Tõde ja õigus”, matkati 8-kilomeetrisel rabarajal.

FOTO: ERKI VEIKAR

Kuuendikud põgenesid vanglast – 6. oktoobril käisid nad preemiareisil Pärnu vangla põgenemistuppa.

FOTO: ULVI KAASIK

LAPSESUU

Tarkusepäeval alustas Lähtel oma kooliteed 42 last. Lügемik uuris, mida nad koolist seni arvavad, miks üldse peab koolis käima ja milline nende arvates üks õpetaja olema peaks. Suur tänu klassijuhatajatele Rita Svjatskajale ja Marge Paluojale abi eest, et laste mõtted kirja saaks!

SANDRA SIILBEK

Mis sulle kooli juures meeldib?

Söömine jamudilaskoor.

— Tega Rebeka, 1.b

Bussisõit, kehalise tund. — Ken-Erik, 1.b

Sest seal on muusika tund. — Laura, 1.a

Minu õpetaja. — Ella, 1.b

Ronimiskoht A-korpuse taga.

— Oskar, 1.b

Mis sulle kooli juures ei meeldi?

Ei meeldi, et esimene tund on kehaline.

— Elle Henriette, 1.a

Suured poisid kutsuvad väikseid “essa klassi tattideks”. — Emily, 1.a

Kõik meeldib. — Loviisa, 1.b

Tunni ajal vahest kõik karjuvad.

— Teisili, 1.a

Koolikotti kanda. — Maribel, 1.b

Miks peab koolis käima?

Et tarkust saada. — Elise, 1.a

Et saaks sõpradega aega veeta ja saaks targemaks. — Emily, 1.a

Sest et targaks saada ja väga õppida. — Loviisa, 1.b

Saab raamatukogust

raamatut laenutada. — Oskar, 1.b

Targaks saada. — Lisandra, 1.a

Mida sa kardad koolis?

Kui suured poisid meie

klassi tulevad. — Lisandra, 1.a

Kardan puude sahastamist väljas ja

kõvasid hääli vahetunnil. — Emily, 1.a

Kartsin aktusele minekut. — Ken-Erik, 1.b

Enne kartsin teisi lapsi, aga nüüd ei karda. — Runo Nora, 1.b

Kardan uusi sööke ja veidi ka teisi lapsi. — Loviisa, 1.b

Milline on hea õpetaja?

Hea õpetaja on sõbralik ja hooliv.

— Miina, 1.a

Minu õpetaja Marge. — Rein Hans, 1.b

Lahke ja ei ole üldse kuri. — Mariliis, 1.b

Oskab tahvlile kirjutada. — Emily, 1.b

See, kes teistest hoolib ja ei tõsta häält. — Oskar, 1.b

Kui annab klepsu ja lubab tahvli peale joonistada. — Lisandra, 1.a

Abituriendid vallutasid üheks päevaks kooli

5. oktoobril peeti meie koolis õpetajate päeva. Sel päeval said meie kooli abiturientid võimu enda kätte. Abiturientidel oli võimalus anda koolis kuus tundi ja tunda, mis tunne on olla õpetaja. Samal ajal viibisid meie armsad õpetajad matkal.

GETTER ANGERJAS

Direktori teatepulga võttis Üllar Loksi käest üle Carl Tammearu. Carli sõnul oli hea rahulik olla direktor, ainus, mis talle raskust valmistas, oli koolimajas ringi ja lutamine, sest see võttis meie noorel direktoril n-ö kopsu kokku. Tema paremaks käeks sai Marite Salmistu, kes astus meie õppejuhi Anneli Kumari kingadesse. Marite kommenteeris ise seda päeva nii: „Anneli Kumar olla oli selline veidi kõrgemal positsioonil olev õpetaja, ikkagi omad isiklikku kabinetti ja juhid õppetööd, nii et kokkuvõttes väga huvitav ja jäin väga

rahule sellevalikuga olla just tema. Päeviseenesest möödus enam vähem, algselt ei olnud mul ette nähtud tunde, aga pidin asendama mõne klassi tundi, kuna meie lennus oli mõni puuduja. Õpilased, kellele tunde sain anda, väga sõnakuulelikud üldiselt ei olnud, pidin korduvalt korrale kutsuma ja vajadusel ka telefoni käest ära võtma ning tuli ette ka seletuskirja kirjutamisi. Kõige raskem oligi, ma arvan, see õpilaste korralekutsumine, sest nooremad klassid meile ei tahtnud kuulutada, kuna me ise oleme ka veel õpilased ja nad arvavad, et õpetajate päev on üks suur lust ja lillepidu, kui meie asendame nende õpetajaid.”

Meie kooli sotsiaalpedagoogi Helena Saare ameti võttis sel päeval üle Gregor Usin. „Tunne on eriline, et sain olla sotsiaalpedagoog. Sain nooremaid korrale kutsuda ja tundides vaatamas käia, kas kord on ikka majas. Raskem oli see,

Hetk võimu üleandmisest hommikul enne esimest tundi.

FOTO: TIIT MAUER

et mõni õpilane ei kuulanud sõna. Trepid olid ka rasked.”

12.ms klassijuhataja Liidia Varriku sõnul sai suurem osa abituriente oma ülesannetega päris hästi hakkama. Ta käis vahetundides ka mõne klassi juures vaatamas, kuidas õpilastel läheb. Tagasiside oli peamiselt positiivne. „Mõnel abiturientil oli kindlasti keeruline päev, sest nad pidid kokku puutama olukordadega, mis ka päris õpetaja natuke pead vangutama panevad. Päris õpetajal on aga kogemused või õpitu, mis aitavad probleeme ennetada või lahendada. Minu arvates on eriti oluline, et nad said kogeda tunnet, mis tekib klassi ees, kui õpetaja palub vaikust, aga keegi ei reageeri,” võttis päeva kokku õpetaja Varrik.

Lahenda ristsõna!

Kuna 21. oktoobril tähistame kooli sünnipäeva, on selle õppeaasta esimeseks lugejamänguks **kooliteemaline ristsõna**. Vastused on kõik leitavad ka meie kooli kodulehelt. Lahendussõna ootame e-postiaadressile lygemik@gmail.com hiljemalt 1. detsembriks. Õigesti vastanute vahel loosime välja auhinna. Võimalus võita on vaid sellel, kes vastuse saadab!

1. Mitu korrust on õpilaskodul?

2. Kellenimelist stipendiumi anti välja aastatel

2005–2014?

3. Mis on kujutatud koolilogol?

4. B-korpuse II korruse kott-toolide värv

5. Mis avati spordihoone taga augustikuus?

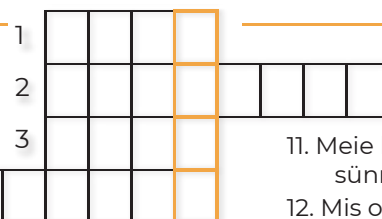
6. Kes on Lähte Ühisgümnaasiumi tunnuslause autor?

7. Mis programmiga on kool viimati liitunud?

8. Lähte Ühisgümnaasiumi maskott

9. Üks neljast kooli põhiväärtustest

10. Mitu liiget kuulub kooli hoolekokku?

LÜGEMIK

11. Meie kooli sünnipäevakuu

12. Mis on kooli uudistesaaate pealkiri?

13. Üks gümnaasiumiastme suund

Ristsõna koostas:
Kädelin Lvov

Armas lugeja!

Kui sul on ideid, millest kirjutada, või tahad ise mõne artikli kirjutada, võta meiega julgelt ühendust! Oodatud on ka kõik luuletused, jutud ja joonistused. Kirjuta meile e-postiaadressile lygemik@gmail.com, saada toimetuse liikmetele või juhendajale sõnum Stuudiumis või tule lihtsalt vestlema!